

Grote Archipel – Daan Manneke

Luís da Rosa, Apollon Kalamenios, Elizabeth Goh - piano

29 november 20.00 u

ZEEUWSE
CONCERT
ZAAL

Motto

ruimten van ruimten
ruimten van ruime tijden
laat ons ver en langzaam zijn

J.C. van Schagen (1891-1985)

Notitie van Ralph van Raat over Grote Archipel.

“Archipel is een tijdloos werk, waarin de muziekgeschiedenis op een geheel eigen wijze wordt verwerkt. En dat op een manier die alleen vandaag de dag kan worden geschreven.” [...]

Grote Archipel 2017/18

Daan Manneke (1939)

- I Quasi una Fantasia
Interludium I
- II Verloop van tijd
Interludium II
- III Nachtmuziek
Interludium III
- IV Prélude, Berceuse et Sarabande
Interludium IV
- V Evokation BWV 611
Interludium V
- VI Canto alla Ballata,
Postludium

Drei Nachtstücke in memoriam Georg Trakl
Luís da Rosa

Hans van Sweeden (1939-1963)

Elegie
Apollon Kalamenios

Wim Henderickx (1962-2022)

Twee Ritmische Etudes
Elizabeth Goh

Ton de Leeuw (1926-1996)

De drie musici studeren aan het Conservatorium van Amsterdam en zijn gecoacht door Ralph van Raat, docent aan dit instituut.

Na afloop van het recital is de presentatie van het boek Archipel van Daan Manneke, in een kort gesprek met de uitgever Hein van Kemenade

Karakteristieke muziek van Daan Manneke

Jeanette Vergouwen-de Caluwe

‘Blijf je verwonderen’ is een uitspraak die past bij de muziek van Daan Manneke. Grote Archipel voor pianosolo (zijn magnum opus) bestaat uit zes delen waarin de karakteristieken van Zeeland verborgen zitten. Abstracte muziek, soms ongrijpbaar, maar steeds heel echt Daan Manneke, herkenbaar en wonderlijk mooi.

In 2018 vond de première van dit werk plaats in de Zeeuwse Concertzaal en werden de delen door zes verschillende pianisten gespeeld, muzikale vrienden van Manneke met ieder een eigen persoonlijkheid.

Vrijdag 29 november werd Grote Archipel door drie jonge pianisten gespeeld in de kleine zaal in Middelburg. Het werd een intieme, doordringende vertolking van de ‘muzikale wandeling’ door een onbekend gebied waarin klanken een eigen leven krijgen, ademloze momenten blijven nazinderen en waarin de luisteraar zijn eigen beelden kan oproepen. Muziek die emotie oproept en waarin de stilte o, zo belangrijk, een eigen taal spreekt.

Ik heb dit werk al verschillende keren zien en horen uitvoeren. Opvallend is dat het elke keer anders klinkt, net zoals in de Interludiums tussen de zes delen, is de muziek doorlopend hetzelfde en doorlopend anders.

De eerste keer werd ik door de muziek overrompeld, de tweede keer ervoer ik de vorm, de constructie en de bijzonderheden in het werk duidelijker. De derde keer voelde ik, mede door de geprojecteerde dichtregels, de kracht van emotie en sfeer. In Middelburg troffen die emoties, klankkleuren, muzikale sfeertekening en soms etherische momenten diep. Elke keer een andere beleving, prachtig toch! Wat elke keer bij het luisteren en ondergaan van deze muziek bleef, was een warm gevoel en vooral die ongelooflijk knappe stiltes. Lege momenten waarin je verwondering en blijdschap kon voelen.

De dichtregels van Ida Gerhardt, Van Schagen, Gerrit Achterberg en Roland Holst zijn treffend. Een zin als ‘Een die zichzelf niet meer bezit, is aan de mist geschonken, klokken zijn mee verdronken en luiden dit ononderbroken. Maar niemand weet of ziet de plaats waar alles ligt gezonken...’ (Achterberg) blijft hangen. Je hoort de klokken van een verdronken dorp zoals je ook donker vliedende rivieren hoort en het gefladder van vleugels ervaart. Je voelt de eenzaamheid van en de verbondenheid tussen mensen.

Je moet deze muziek inzuigen, de muziek van Daan Manneke is tijdloos, ongrijpbaar, maar ook heel menselijk.

Het concert werd een onuitwisbare ervaring. Deze keer gespeeld door drie studenten van Ralph van Raat (Conservatorium Amsterdam). Drie talentvolle jonge pianisten met elk een veel belovende persoonlijkheid. Dat hoorde je in de interpretaties die ze met hart en ziel speelden. De drie werken die gebracht werden na de Grote Archipel sloten naadloos aan bij de muziek van Manneke. Drei Nachtstücke (in memoriam van de Oostenrijkse expressionistische dichter Georg Trakl) van Hans van Sweeden door Luis de Rosa, Elegie van de betreurde, te jong overleden Vlaamse componist, Wim Hendrickx door Apollon Kalamenios en Twee ritmische Etudes van Ton de Leeuw door Elisabeth Goh.